

Beszámoló a
Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Gáborjáni Telephelyének
2017. évi munkájáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekvédelem fogalmának meghatározása: a gyermekvédelem elméleti megközelítésben történeti-társadalmi meghatározottságú és szerveződésű összetett segítő tevékenység, amely arra irányul, hogy az adott társadalom gyermek- és ifjúsági korúnak tekintett népessége kielégítse az élete fenntartásához és társadalmi érvényesüléséhez nélkülözhetetlen szükségleteit.

Olyan szervezett beavatkozási módokat (intézményeket, foglalkozásokat, módszereket) sorolunk ide, amelyek ezeket a szükségletkielégítő funkciókat a családon belül vagy azon kívül segítik, támogatják, zavar esetén korrigálják, helyreállítják vagy ezek eredménytelensége esetén átveszik.

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerült gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

Általános gyermekvédelem: a gyermekvédelem hatáskörébe – tágabb értelemben – lényegében beletartozik a gyermek születésétől felnőtté válásig minden, ami az ő érdekében vele és körülötte, a családban, az óvodában, az iskolában, a munkahelyen, a társadalom bármely területén történik.

A gyermekek védelmének rendszere az 1997. évi XXXI. tv. tükrében

- pénzübeli és természetbeli ellátások
- személyes gondoskodást nyújtó ellátások
- gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések
- javítóintézeti nevelés

A gyermekek aktuális helyzetük szerinti csoportosítása

- a) Harmonikusan fejlődők:** akik nem igényelnek beavatkozást
- b) Hátrányos helyzetűek:** A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

(fiatal felnőtt) fogalma, és ennek megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike, 2013. szeptember 1-jétől került szabályozásra a Gyvt.-ben.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet szempontjából meghatározó tényezők a következők:

1. a szülő, a családba fogadó gyám iskolai végzettsége alacsony, legfeljebb 8 általános iskola
2. a szülő, családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága
3. az elégtelen lakáskörülmények / szegregátumban élnek
4. a nevelésbe vétel, valamin a tanulói jogviszonyban álló fiatal felnőtt számára nyújtott utógondozói ellátás.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a meghatározott körülmények közül egy fennáll.

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek
- az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt

c) Veszélyeztetettek:

- velük kapcsolatban – a családi élet tartós működési zavaraiából adódóan - a gyermekvédelem ellátórendszerének működtetése, és gyakran hatósági intézkedés szükséges, mert testi-, értelmi-, érzelmi- vagy erkölcsi fejlődésük nem biztosított
- az a gyermek, aki családjában vagy környezetében, ismétlődő vagy tartós fizikai, lelki bántalmazásnak, szexuális zaklatásnak, erőszaknak, elhanyagolásnak van kitéve, és/vagy fejlődésében családja, közvetlen környezete károsan befolyásolja
- okozza minden olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza

- súlyosnak minősülő a gyermek által tanúsított olyan magatartás is, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, szellemi, értelmi, érzelmi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

A veszélyeztetettség kialakulásának okai:

- **Anyagi ok:** amikor a családban anyagi illetve jövedelmi problémák hátrányosan hatnak a gyermek fejlődésére, és esetenként veszélyeztető tényezőként is jelentkezhetnek.
- **Környezeti ok:** a szülők életvitelében, nevelési tevékenységében felmerülő negatívumok, amelyek a gyermek megfelelő fejlődését gátolják, vagy akadályozzák.
- **Magatartási ok:** a gyermeknél általában a korábbi veszélyeztetettség következtében kialakult agresszivitás, bűnözés vagy szorongás, csavargás, pszichés problémák kialakulása.
- **Egészségi ok:** beteg személy a családban vagy a gyermek betegsége, ami miatt a kiskorú megfelelő fejlődése a családban nem biztosítható.

A veszélyeztetettség kialakulásának rizikófaktorai:

- saját személyiségben rejlő rizikófaktorok
- antiszociális viselkedés
- droggal való rokonszenvezés, drogos barátok
- iskolai kudarcok, iskolai tevékenységekben való részvétel hiánya, kimaradás az iskolából
- barátok befolyása

A veszélyeztetettség kialakulásának rizikófaktoraihoz járuló negatív környezeti hatások:

- családi problémák, családi előzmény – családtagok érintettsége
- erős befolyásolhatóság labilis személyiség
- könnyű hozzáférés a drogokhoz

Szabályok, elvek a gyerekek gondozásakor:

- maradjunk semlegesek
- kontrolláljuk magunkat és a ránk bízott gyermekeket
- kerüljük az olyan helyzeteket, ami kifáraszt vagy dühössé tesz bennünket
- a tetteknek legyen következménye
- a büntetésnél is legyünk következetesek
- fejlesszük ki, illetve ápoljuk a pozitív oldalakat
- dolgozzunk vele együtt olyan tevékenységekben, amelyeket ismer
- normalizáljuk a fiatal kapcsolatait környezetéhez
- hangsúlyozzuk a csoporton belül a fiatalok, gyerekek egymás közötti kapcsolatrendszerét, szerepüket
- emeljük ki a szabadidő, a szórakozás, az öröm fontosságát
- kínáljunk lehetőséget, hogy sikerélményeket „gyűjtsön”
- adjunk lehetőséget arra, hogy megtanuljon célszerűen, célirányosan tervezni, viszont kerüljük a kölcsönös függőségi helyzetek kialakítását
- engedjünk teret a közös munkában, azoknak is, akik mindig, mindenből kimaradnak

A szakember feladata:

- el kell fogadni és tisztelni a gyerekeket
- el kell fogadni és tisztelni kell a szüleiket és családjukat
- segítséget kell nyújtani, hogy a gyerek megmutathassa azt, amiben jó
- segítséget kell nyújtani a gyermeknek, hogy elfogadja és vállalja a másságát
- tilos diszkriminatív, derogáló, negatív módon beszélni
- nem szabad általánosító, minősítő jelzőket használni
- a gyereket nem szabad olyan helyzetbe hozni, amiből vesztesen kerül ki
- ismerjük el a gyerek sikereit és bátorítsuk
- hagyjuk, hogy a gyermek a saját tempója és lehetőségei szerint tegye meg a dolgokat
- a gyerekek követhetnek el hibákat
- mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget, hogy pozitív képet alakíthasson ki magában és másokban önmagáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv átalakította a korábbi gyermekvédelmi rendszert, kidolgozta a gyermekek védelmének új rendszerét, melynek lényege a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekjóléti szolgáltatás létrehozására azért került sor hogy a gyermekvédelmi problémák kezelésének első szintjét ne a gyámhatóság tevékenysége, hanem egy személyes szolgáltatás jelentse.

A települési önkormányzat a településen élő gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését a gyermekjóléti szolgáltatás útján szervezi.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő – és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.

Ennek keretében figyelemmel kísérik a településen élő gyermekek

- életkörülményeit és szociális helyzetét
- a gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét
- gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét

Mindezek érdekében a gyermekjóléti szolgálat szervezi és összehangolja az észlelő – és jelzőrendszer tagjainak munkáját.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, illetve hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Az észlelő - és jelzőrendszer tagjai kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. A törvényi változások következtében 2014. március 15-től bevezetésre került a zárt adatkezelés esete, mely azt célozza, hogy: *a jelzőrendszer hatékonyabb működése és a jelzést adó védelme érdekében a gyermekjóléti szolgálatnak és a gyámhatóságnak a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt a jelzést tevő intézmény, személy adatait külön kérelem nélkül is zártan kell kezelnie.*

A gyermekjóléti szolgálat minden év február 28. napjáig tanácskozást szervez, melyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóját figyelembe véve átfogóan értékeli a jelzőrendszer éves működését, közösen áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásának valamennyi formáját, javaslatot tesznek a működésük szükség szerinti javítására.

A közös munka, a jelzőrendszer hatékony működése azt a célt szolgálja, hogy a Gyvt.-ben lefektetett alapelv, a gyermek családon belül történő nevelésének elvárása, egyre nagyobb számban megvalósuljon.

I. A Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat bemutatása

2016. január 1-től a fenntartó és családsegítő személyében is változás történt. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. 40.§ (1) bekezdése 2016. január 1-én lett hatályos, mely szerint *„Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) - keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.*

(1a) A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.”

A fenntartó – kiválva a Bihari Szociális Szolgáltató Központtal való társulásból- Váncsod Község Önkormányzata lett.

1.1. Tárgyi, technikai feltételek:

A Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Gáborjáni Kirendeltségének hivatalos helyisége a 4122 Gáborján, Fő u. 49. szám alatt található. A Szolgálat a település központjában, könnyen, a buszmegállótól körülbelül 2 perc sétával megközelíthető helyen található.

A rendelkezésre álló helyiségek: várakozó helyiség, konyha étkezővel, személyzeti mosdó, egy irodahelyiség és egy interjú szoba. A Szolgálat részben akadálymentesített.

Az irodahelyiségben két asztal, hat darab szék, egy szekrénysor és egy zárható szekrény található, így biztosítva a munkavégzéshez szükséges minimális tárgyi feltételeket, illetve az adatvédelmi előírásoknak megfelelően a dokumentációk tárolását.

A családsegítők számára rendelkezésre áll egy darab laptop és egy multifunkciós nyomtató.

„A Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat infrastruktúrájának fejlesztése” című projekt keretében a gáborjáni telephely belső részének festésére és burkolására, energiahatékonyságot szem előtt tartva, a nyílászárók cseréjére is sor kerül. Az épületre napelemes rendszer, továbbá a komplex akadálymentesítés kerül kialakításra, valamint az ahhoz kapcsolódó gépészet.

1.2. Személyi feltételek:

Gáborjában a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 0,4 fő családsegítő munkatárssal, valamint a Bihari Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központjánál alkalmazásban álló esetmenedzserrel*, és pszichológussal dolgozott. 2016. január 1-től Gáborjában és Váncsodon a családsegítő munkakörébe tartozó feladatokat Bazsó Ferencné és Zsigáné Tóth Ágnes látja el. A családsegítők a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet által meghatározott, felsőfokú szociális alapvégzettséggel rendelkeznek. A 2017-es évben az esetmenedzseri feladatokat Dragonyáné Kun Sarolta látta el.

*Esetmenedzser: A család- és gyermekjóléti központ szociális szakembere/munkatársa, aki az adott járás illetékességi területén látja el a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó, hatósági intézkedést megelőző és követő segítő tevékenységet, biztosítja a szolgáltatási tartalmakat.

A Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Gáborjáni Kirendeltségének elérhetősége:

Az ügyfélfogadási napok az elmúlt évekhez képest nem változtak a településen.

<u>Nyitva tartás:</u>	<u>Ügyfélfogadás:</u>
Hétfő: 7.00-15.00	Hétfő: 8.00-13.00
Kedd: nincs	Kedd: nincs
Szerda: nincs	Szerda: nincs
Csütörtök: 7.00-15.00	Csütörtök: 8.00-13.00
Péntek: nincs	Péntek: nincs

Azokon a napokon, amikor a településen nincs ügyfélfogadás, a családsegítők a székhelyen, a Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Váncsod, Kossuth u. 42. szám alatt tartanak ügyfélfogadást.

Telefonos elérhetőség:

Bazsó Ferencné (családsegítő): +36/30-498-26-91

Zsigáné Tóth Ágnes (családsegítő): +36/30-448-47-15

A készenléti szolgálat Berettyóújfalui járásban hívható telefonszáma: +36/54-500-032

Elektronikus elérhetőség: vancsodgaborjancsgyjsz@gmail.com

II. Szakmai tevékenység

Az előző évben 715 alkalommal, összesen 250 személy esetében végeztünk szakmai tevékenységet. A családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatást egyszeri alkalommal, vagy együttműködési megállapodás alapján vették igénybe az ügyfelek.

2.1. A családsegítés szolgáltatást egyszeri alkalommal a legtöbb esetben, 107 alkalommal ügyintézésben való segítségkérés miatt vették igénybe, amely 72 személyt érintett. A szolgáltatást leginkább a pénzbeli és természetbeli ellátások iránti érdeklődés, és annak megigénylésében történő segítségnyújtás miatt veszik igénybe.

Az alábbi diagram tartalmazza, a szakmai tevékenységek halmazott számát, valamint a szolgáltatásban részesülők számát.

2.2. A gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében információnyújtást, tanácsadást, segítőbeszélgetést folytattunk a gyermekjóléti szolgálatot egyszeri alkalommal igénybe vett személyeknek.

Azoknak a személyeknek és családoknak, akikkel a szolgálat nem kötött együttműködési megállapodást, 5 alkalommal nyújtottunk információt, 9 alkalommal segítő beszélgetést és 23 alkalommal pedig ügyintézésben nyújtottunk segítséget.

2.3. A veszélyeztetettség megelőzése érdekében észlelő- és jelzőrendszert működtetünk. Ennek eredményessége a 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet 9. § (5) bekezdése alapján az éves gyermekvédelmi tanácskozásra előzetesen megkért (észlelő- és jelzőrendszeri tagok 2017. évben végzett gyermekvédelmi tevékenységéről készített) beszámolók elemzéséből is megállapítható.

Az intézményekkel megfelelő viszonyt sikerült kialakítanunk, rendszeres kapcsolatot tartunk velük, számíthatunk segítségükre a problémás esetek megoldásában Esetmegbeszéléseken számíthatunk a jelzőrendszeri tagok aktív közreműködésére.

2.4. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében aktív szociális segítő tevékenységet végzünk, melyet alapellátás keretén belül, vagy védelembe vétel és nevelésbe vétel esetén az egyéni gondozás-nevelési terv megvalósításába bevonva látunk el.

A kapcsolatot a családokkal legtöbb esetben a jelzőrendszeri tagok írásos megkeresése alapján vettük fel. 2017-ben Gáborjában **17 db** jelzőrendszer által küldött jelzést kaptunk.

Köznevelési intézményből **4**, a Védőnői Szolgálatból **4**, másik család- és gyermekjóléti szolgálatból pedig **1 db** problémajelző adatlapot kaptunk. Emellett telefonon még további **3** alkalommal a védőnő, **4** alkalommal a gyámhivatal, **1** alkalommal pedig az önkormányzat jelzett problémát, melyekről írásos értesítést nem kaptunk.

Szolgálatunk egy alkalommal tartott esetkonferenciát, melyben két kiskorú gyermek volt érintett. Az esetkonferencián az érintett családtagokon kívül jelen volt a Bihari Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzsere, HBM-i Kormányhivatal Berettyóújfalui Járási Hivatal Gyámügyi Osztály ügyintézője, Gáborján Község védőnője, polgármestere, valamint a Berettyóújfalui Rendőrkapitányság gáborjáni körzeti megbízottja. Az esetkonferencia összehívására a szülők és nagyszülők között régóta fennálló konfliktusos viszony miatt került sor. Az esetkonferencia végén a szakemberekkel a gyermekek alapellátásba vétele mellett döntöttünk, azonban az egyik kiskorú bántalmazása miatt pár hónappal később javaslatot tettünk a kiskorúak védelembe vételére.

Általánosságban elmondható, hogy az eseteink száma nem csökken, egyre bonyolultabb és összetettebb problémák jelentkeznek a családokban.

Amint azt már korábban leírtam, a Szolgálatunkat az elmúlt év folyamán összesen **715** alkalommal keresték fel.

Saját ügykörben alapellátás keretében **23** gyermekkel álltunk gondozási folyamatban, **4** nevelésbe vett gyermek esetében álltunk kapcsolatban a vérszerinti szülővel.

Védelembe vétel keretén belül, az egyéni gondozási-nevelési terv megvalósításába bevonva **7** gyermekkel végeztünk szociális segítő tevékenységet.

A 2017-es évben összesen **18** család esetében végeztünk gondozást.

Az alábbi táblázat foglalja össze az együttműködési megállapodás alapján végzett szakmai tevékenység számát, az alapellátás, a védelembe vétel és nevelésbe vétel keretén belül végzett szociális segítő tevékenységben:

Szakmai tevékenység megnevezése	<i>Alapellátás</i>	<i>Védelembe vétel és nevelésbe vétel</i>	Összesen:
<i>Információnyújtás</i>	41	7	48
<i>Segítő beszélgetés</i>	123	28	151
<i>Ügyintézéshez segítségnyújtás</i>	45	7	52
<i>Családlátogatás</i>	51	11	62
Összesen:	260	53	313

Környezettanulmány készítése kapcsán további gyermekekkel és családjukkal álltunk kapcsolatban. Legnagyobb számban a gyermeknevelési és életviteli problémák miatt fordultak hozzánk, ám az előző évekhez képest, a legtöbb jelzés már nem a tankötelezettség elmulasztásával kapcsolatos.

2.5. A gyermekjóléti szolgáltatás feladata kiterjed a családjából kiemelt gyermek visszahelyezésének érdekében az utógondozásra, melynek célja, hogy a nevelésbe vétel megszűnését követően a gyermek családjában történő visszailleszkedését, illetve önálló életének megkezdését segítsük elő. *A tavalyi évben ilyen eset nem volt.*

2.6. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat egyéb feladatai keretében továbbra is elkészíti a felkérésekre a környezettanulmányokat, helyzetértékeléseket készít, véleményezünk tervezett döntéseket.

III. Jelzőrendszeri tagok írásos beszámolója

3.1. A jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának összegzése

3.1.1. Iskolai gyermekvédelem

Az iskola az Irinyi Károly Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Gáborjáni telephelyeként működik a településen 2013. szeptember 1-e óta. Két osztály van az iskolában, az első-második, valamint a harmadik-negyedik osztály, melyek összevontan működnek.

Az általános iskolába 37 gyermek jár, melyből 1 fő magántanulóként teljesíti tankötelezettségét.

A hátrányos helyzetű tanulók száma 16 fő, valamint 4 fő veszélyeztetett gyermek jár az iskolába.

A gyermekek képességeinek kibontakoztatása és felzárkóztatása érdekében iskolai szinten 25 gyermek részesül korrepetálásban, tehetséggondozásban pedig 7 gyermek, heti 2 alkalommal. Ezen felül 3 fő részesült fejlesztő pedagógiai ellátásban, havonta 8 órában. Gyógypedagógiai fejlesztésben 1 gyermek részesül, havi 16 órában. Gyógytestnevelésben 11 gyermek havi 8 órában részesül.

A tanulók közül étkezési támogatásban és tankönyvtámogatásban is 36 fő részesül.

Ha problémát észlelnek, jeleznek a gyermekjóléti szolgálatnak. A Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálathoz az Irinyi Károly Általános Iskolából nem érkezett jelzés a 2017-es évben. A pedagógusok és a szülők közötti kapcsolat jó, általában az iskolában találkoznak, van, akivel naponta. Kérésüket, javaslataikat általában elfogadják, segítőkészek. Az iskolában a hátrányos helyzetű gyermekek mellett a többi alsós tanuló oktatása, nevelése is sok türelmet, odafigyelést igényel, mindent megtesznek, hogy az iskolában minden gyermek a neki legmegfelelőbb módszerrel sajátítsa el a tantervi követelményeket. A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat családsegítőivel is jó a kapcsolat. Az iskola, a szülők és a szolgálat segítő együttműködésében dolgozik.

3.1.2. Óvodai gyermekvédelem

A Gáborjáni Mocorgó Óvodába 52 gyermek jár, melyből 18 gyermek nem gáborjáni lakos.

A gyerekek közül 12 fő hátrányos, 22 fő pedig halmozottan hátrányos helyzetű.

A 45 gyermekből 6 fő szorul fejlesztőpedagógiai ellátásra, akikkel havonta 4 órát foglalkozik szakember.

2017. január 1. és 2017. augusztus 31. között 7, hatodik életévét betöltött gyermek esetében döntöttek arról, hogy még egy évig részesülnek óvodai nevelésben.

A Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, valamint a Bihari Szociális Szolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központjával is rendszeres és jó a kapcsolattartás. Probléma esetén jelzéssel élnek a szolgáltatók felé. A 2017-es évben jelzésre 1 alkalommal került sor, családon belüli bántalmazás miatt.

A szülőkkel rendszeresen tartják a kapcsolatot az óvodapedagógusok. A helybeli gyermekek szülei bármikor élhetnek a kapcsolattartás lehetőségeivel. A nem Gáborjában élő gyermekek szüleivel pedig írásban, telefonon és személyesen is rendszeresen tartják a kapcsolatot. Az óvoda dolgozói úgy ítélik meg, hogy a szülők bátran és bizalommal fordulnak az óvodavezetőhöz, az óvodapedagógusokhoz, valamint dajkákhöz. Az intézménybe járó gyermekek körében 3 alkalommal, 3 családnál végeztek családlátogatást

A Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat bevonására és javaslatára a tavalyi évben nem volt szükség.

A tavalyi év folyamán az alábbi programok kerültek megrendezésre az óvodában:

- **Február:** *Farsang*
- **Március:** *Tavaszcím, Március 15.-i ünnepség*
- **Április:** *Mesemondó délelőtt*
- **Május:** *Anyák napja, Gyermeknap*
- **Június:** *Ballagás*
- **Szeptember:** *Szüreti felvonulás*
- **December:** *Mikulás ünnepség, Adventi készülődés, Karácsonyi ünnepség*

Az óvodai gyermekvédelmi felelős úgy látja, hogy a gyermekek lelkiállapotát legerőteljesebben a család mindenkori állapota határozza meg. A családok mindennapjai egyre inkább nehezítik az egyre súlyosbodó problémák (anyagi gondok, munkanélküliség). A gyermekek helyzetének javítását leginkább a szülők számára a munkahelyteremtés jelentené, mellyen anyagi lehetőségeik bővülnének. A közmunkaprogram keretén belül számos család került foglalkoztatásba, azonban ez is csak ideiglenes megoldás. A fiatalok körében pedig egyre valószínűbb az elvándorlás.

3.1.3. Védőnői szolgálat

Gáborján településen a Védőnői Szolgálat 99 gyermeket gondoz, melyből 36 gyermek iskolás. A 2017-es évben gondozott gravidák száma 18 fő volt, melyből szociális okokból 4 fő, egészségügyi okokból 3 fő, egészségügyi és szociális okokból is 1 fő volt veszélyeztetett.

A Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Gáborjáni telephelye felé 4 esetben élt írásos jelzéssel a védőnő. A jelzések megtétele során az elsődleges problémák szülői elhanyagolások voltak.

A védőnő számtalan esetben tapasztalt anyagi (megélhetési, lakhatási), életviteli problémákat, gyakran gyermeknevelési problémát, 2 esetben szülői elhanyagolást, 1 esetben pedig családi-kapcsolati konfliktusokból adódó problémát. Emellett még az iskolás gyermekek körében tapasztalt magatartás, - teljesítményzavart, valamint oktatási- nevelési elhanyagolást.

A védőnő a 2017. évben 52 családnál, összesen 526 alkalommal végzett családlátogatást.

A nevelési, oktatási intézményben negyedévente és szükség szerint tisztasági vizsgálatot végez. Félévente környezethygiénés ellenőrzés történik. Minden tanévben megtörténik a 2. és 4. osztályos gyermekek szűrése, annak dokumentálása, a szülők kiértékelése a szűrésről, valamint annak eredményéről.

A tavalyi évben is tartott a védőnő egészségnevelő előadást az egészséges életmód, táplálkozás és hygiene témában.

A védőnő családlátogatások, valamint a védőnői tanácsadások alkalmával tartja a kapcsolatot az ellátottaival. A tanácsadó ajtai minden kérdező, tanácsot kérő előtt nyitva áll, amit gyakran igénybe is vesznek az emberek.

3.1.4. Háziiorvosi szolgálat

A Háziiorvosi Szolgálat 843 fő ellátottjából 202 fő gyermek, 641 fő pedig felnőtt. Az ellátottak közül a házi orvos megítélése szerint szociális okokból 31 fő veszélyeztetett.

A házi orvos az ellátottak és a velük egy háztartásban életvitelszerűen együtt élő személyek körében 5 esetben tapasztalt anyagi problémát, 1 esetben pedig elhanyagolást. 3 család esetében végeztek családlátogatást, összesen 10 alkalommal a tavalyi év során.

A Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé 1 esetben, szóban élt jelzéssel, elhanyagolás miatt.

A Háziiorvosi Szolgálat, valamint az ellátottak közötti kapcsolattartást, valamint a Háziiorvosi Szolgálat és a gyermekvédelmi feladatot ellátók közötti együttműködést a házi orvos megfelelőnek értékelte.

3.1.5. Gáborján Községi Önkormányzat gyermekvédelmi tevékenysége

A település demográfiai mutatóiból kitűnik, hogy összesen 132, 0-18 éves gyermek él a településen.

- 0-3 évesek száma: 26 fő

- 4-6 évesek száma: 25 fő
- 7-14 évesek száma: 55 fő
- 15-18 évesek száma: 26 fő

Az Önkormányzathoz a 2017. évben 147 rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása iránti kérelem érkezett, melyből elutasításra nem került sor.

2017. augusztusában 146 gyermek részére 6.000 forint/fő összegben, november hónapban pedig 148 gyermek részére szintén 6.000 forint/fő egyszeri támogatás került kifizetésre, Erzsébet utalvány formájában. Az egyszeri kifizetések a Magyar Államkincstár Hajdú-Bihar Megyei Igazgatóság Államháztartási Irodája felé kerültek elszámolásra, melynek 100%-át az Önkormányzat visszaigényelhette.

A gyermekétkeztetést az óvodás és a helyi általános iskolai tanulók részére a Mezőpeterdi Bástya Étterem és Panzióval kötött megállapodással oldja meg a település. A tavaszi gyermekétkeztetést 82 gyermek, a nyári gyermekétkeztetést 118 gyermek, az őszi gyermekétkeztetést 93 gyermek, míg a téli gyermekétkeztetést 87 gyermek vette igénybe.

Az Önkormányzat adományai:

- tűzifa
- START munkaprogramjában készített termékek: száraztészta, rongyszőnyeg, fonott kosár, cirokseprű, étolaj, és az önkormányzat földjein megtermelt burgonya, hagyma kiosztása
- a Karácsonyi Ünnepségen meleg étel, ital, szaloncukor, mandarin és bejgli került kiosztásra.

A fentiekén kívül az Önkormányzat öt programot támogatott, amelyek a gyermekek és a fiatalok hasznos szabadidő eltöltését, mentális és testi jólétét segítették elő: a Gyermeknap, Majális, Szüreti felvonulás, Tökfaragó verseny, Falukarácsony.

Anyagi problémát 140 esetben tapasztaltak a településen élők körében. Egy esetben jeleztek a Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé, felnőtt korú személy szenvedélybetegsége miatt.

Az önkormányzat és a Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal való kapcsolatát nagyon jónak ítéli, az együttműködés napi szintű.

3.1.6. A Berettyóújfalui Rendőrkapitányság beszámolójából kiderül, hogy Gáborján településen 2017-ben gyermekkorú és fiatalkorú személy nem követett el bűncselekményt.

Gyermekkorú sérelmére bűncselekményt nem követtek el.

Szabálysértések tekintetében a lakosságot legjobban irritáló cselekmények az elzárással sújtható szabálysértések, ezen kívül eső cselekmények minősítése csekély. Elzárással sújtható szabálysértést a településen nem követtek el gyermekek.

Családon belüli erőszak áldozatává gyermek- és fiatalkorú személy nem vált. Kábítószerrel visszaélés miatt a 2017-es évben gáborjáni lakossal szemben nem indítottak eljárást.

A rendőrség a bűncselekmények elkerülése érdekében preventív tevékenységet folytatnak, melyet a körzeti megbízottak az „Iskola Rendőre” programban végeznek. A „DADA” bűnmegelőzési program olyan iskolákban folyik, amelyekkel a rendőrségnek együttműködési megállapodása van.

3.1.7. A Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Berettyóújfalu Járási Hivatalának Gyámügyi és Igazságügyi Osztályának vezetője, Karakas Ágnes adott tájékoztatást a Gyámügyi Osztály 2017. évi gyermekvédelmi tevékenységeiről.

A határokörbe utalt gyámügyeket Berettyóújfalu, Komádi és Biharkeresztes kirendeltségeken lehet intézni.

Berettyóújfaluhoz tartozik Gáborján település mellett: Berettyóújfalu, Bakonszeg, Darvas, Furta, Hencida, Mezősas, Szentpéterszeg, Váncsod, Vekerd, valamint Zsáka.

A járásban 2017-ben összesen 250 gyermek volt védelembe véve, 116 családból, melyből 148 esetben a szülőknek felróható magatartásból tartották fent a védelembe vételt.

Gáborján községben a 2017-es évben 6 gyermek volt védelembe, melyből a fenntartásra 5 gyermek esetében szülőknek felróható magatartás miatt, 1 gyermek esetében pedig a védelembe vett gyermek bántalmazása miatt került sor.

A Gyámhivatal véleménye szerint a gyermekvédelmi és/vagy szociális feladatot ellátók együttműködése általánosságban jónak mondható, a jogszabályi előírások szerint a jelzési kötelezettségüknek eleget tesznek a jelzőrendszeri tagok. Ez alól kivételt képeznek a házi orvosok, ahonnan jelzés nem érkezett a Gyámügyi Osztály felé.

A 2016-os törvényi változások következtében létrejött család- és gyermekjóléti szolgálat és család- és gyermekjóléti központ esetében az a tapasztalat, hogy sok esetben a szolgálat a központ alárendeltjének érzi magát, ami a közös munkára is rányomja a bélyegét. Előfordult, hogy nem egyértelmű, hogy melyik feladat tartozik az esetmenedzserhez, és melyik feladat a családsegítőhöz.

A Gyámügyi Osztálytól kapott beszámolóból kiderül, hogy azt tapasztalták, hogy a szolgálatok sok esetben próbálják kezelni a helyzetet, megoldani a problémát, azonban ezek eredményességéért nem mozgatnak meg minden szálát, segítségük kimerül abban, hogy

telefonon igyekeznek egyeztetni, a családokat életvezetési tanácsokkal próbálják ellátni, más erőforrásokat nem vesznek igénybe a gyerekek családban maradása érdekében.

A legnagyobb problémát abban látja, hogy a településen csak bizonyos napokon érhetőek el a családsegítők, és amennyiben más településről utaznak ki tömegközlekedési eszközzel, az utazás ideje a családoktól elvett idő.

3.1.8. A beszámoló tanulsága, következtetések

A közös munka, a jelzőrendszer hatékony működése azt a célt szolgálja, hogy a Gyvt.-ben lefektetett alapelv, a gyermek családon belül történő nevelésének elvárása, egyre nagyobb számban megvalósuljon.

A több szempontból is hátrányos helyzetű szülők nehezen tudják kezelni a kamaszkorral járó életkori nehézségeket. Fontosabb számukra a saját életviteli problémájuk és nem rendelkeznek azon képességekkel, melyek a problémák megoldásához szükségesek. Bár a gyermekvédelmi törvény kimondja, hogy anyagi okok miatt kiskorú nem lehet veszélyeztetve, de a fentiekből is kiténik, hogy a mindennapi életvezetéshez szükséges anyagi források hiánya döntően hatással van a gyermekek családban történő megfelelő nevelkedéséhez.

A védelembe vétel és az alapellátás keretén belül gondozott gyermekek és szüleik általában együttműködnek a Váncsodi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítőivel, a Bihari Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserével, valamint a gondozási folyamatba bevont személyekkel, szervekkel, hatóságokkal. Az együttműködésre ígéretet tesznek, vállalják azt, és legtöbb esetben igyekeznek is betartani a családsegítők kérését, utasítását, melynek köszönhetően a védelembe vett gyermekek száma csökkent is.

Gáborján, 2018. február 22.

Zsigáné Tóth Ágnes
családsegítő

3.2. A 2017. évi intézkedési terv felülvizsgálata

A 15/1998. NM rendelet 9.§ (4) bekezdése előírja a jelzőrendszeri intézkedési terv elkészítését, az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-ig. Az intézkedési terv célja, hogy folyamatszabályozott keretbe foglalja az észlelő- és jelzőrendszer fejlesztését. Az intézkedési terv tartalmazza a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait, az előző évi intézkedési tervből megvalósuló elemeket, az éves célkitűzéseket, valamint a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

A 2018. évben az alábbi cél megvalósítását tűzte ki a Váncsodi Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálat:

- A jelzőrendszeri tagok további szoros együttműködése, a törvényi előírásoknak megfelelően
- A településen élő szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek, családok feltérképezése
- A jelzőrendszeri tagok által ruhaadomány gyűjtése
- A ruhaadomány kiosztásának megszervezése, lebonyolítása a rászorult családok részére
- Ünnepkörökhöz kötött játszóház megszervezése, lebonyolítása a településen élő 6-14 éves korú gyermekek részére
- A tanköteles kort betöltött, de az általános iskola 8. osztályát be nem fejezett, ill. tovább tanulni nem szándékozó gyermekek motiválása a 8. osztály befejezésére, szakma megszerzésére
- Felvilágosító előadások szervezése gyerekeknek és szüleiknek az egészséges életmód és táplálkozással kapcsolatban.

Az **1. számú melléklet** tartalmazza a 2017. év célkitűzéseit, annak megvalósításának eredményességét, valamint a 2018. évi célokat.

Amint az a mellékletben is látszik, a célok nagy részét sikerült elérnünk, a továbbiakban is arra fogunk törekedni, hogy a településen élő, rászorult családok érdekében minél hatékonyabban tudjunk együttműködni a jelzőrendszer tagjaival.

A nem, vagy csak a részben megvalósított célok elérésében a jelzőrendszeri tagok részt vesznek, az óvoda és iskola is szervez ünnepkörökhöz kapcsolódó kézműves foglalkozásokat,

az egészséges életmód és táplálkozással kapcsolatos előadásokat. A jövőbeni célunk az, hogy ezeknek a megszervezésében és lebonyolításában a családsegítők is aktív szerepet vállaljanak.

„A tanköteles kort betöltött, de az általános iskola 8. osztályát be nem fejezett, illetve a tovább tanulni nem szándékozó gyermekek motiválása a 8. osztály befejezésére és megszervezésére” kitűzött cél esetében a szolgálat jelenleg is igyekszik mindent megtenni, viszont a gyermekek gyakran az otthon látott példát követik, és úgy gondolják, hogy a közfoglalkoztatásban iskola elvégzése nélkül is részt tudnak venni. Nem egy esetben találkozunk már olyan gyermekkel, aki megbánta, hogy ott hagyta az iskolát. Őket arra biztattuk, hogy soha sincs késő folytatni, ígéretet is kaptunk a folytatásra, ami aztán végül még sem következett be.

Sajnos egyre inkább az látszik, hogy a szülő nem tudja eléggé motiválni a gyermekét az iskola elvégzésére, szakma megszerzésére, amely leginkább a nem következetes szülő magatartásnak róható fel, amely már sok esetben a kisgyermek korban elkezdődik. A szülőket kérdezve rendszerint az „Én hiába mondom neki...”, „Nem bírok vele...” kezdetű mondatokat kapjuk válaszul. A gyermekeket már egyre kevésbé motiválja a családi pótlék folyósításának megszüntetése. Nem gondolják át, milyen anyagi terhet jelenthet ez a családnak, vagy úgy vélik, hogy a segély, és a közfoglalkoztatás keretében kapott összeg úgy is több lesz, mint a családi pótlék összege.

Az iskola be nem fejezése nem csak Gáborján településen okoz problémát, a környező település családsegítői is ezt a jelenséget tapasztalják, és mindenki keresi a megoldást arra, hogy a gyermekek legalább a 8. osztályt végezzék el.

Kérjük a Tisztelt Képviselő - testületet, hogy a beszámolót elfogadni szíveskedjenek.

Gáborján, 2018. március 29.

Bazsó Ferencné
családsegítő

Melléklet

1. számú melléklet

2017. ÉVI INTÉZKEDÉSI TERV FELÜLVIZSGÁLATA. 2018. ÉVI CÉLKITŰZÉSEK

CÉL: A jelzőrendszeri tagok további szoros együttműködése, a törvényi előírásoknak megfelelően					
Tevékenység, feladat	Intézkedés eredményessége	2018. évi célkitűzés	Időtáv	Felelős	Határidő
<i>Probléma észlelése esetén jelzéssel élni</i>	<i>Eredményes, írásbeli jelzések megtörténtek</i>	<i>A jelzőrendszeri tagok további szoros együttműködése, a törvényi előírásoknak megfelelően</i>	<i>Folyamatos 2018.</i>	<i>Jelzőrendszeri tagok</i>	<i>Folyamatos 2018.</i>

CÉL: A településen élő szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek családok feltérképezése					
Tevékenység, feladat	Intézkedés eredményessége	2018. évi célkitűzés	Időtáv	Felelős	Határidő
<i>Adatgyűjtés, információgyűjtés</i>	<i>Részben eredményes,</i>	<i>A településen élő szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek, családok feltérképezése</i>	<i>Folyamatos 2018.</i>	<i>Jelzőrendszeri tagok</i>	<i>Folyamatos 2018..</i>

CÉL: A jelzőrendszeri tagok által ruhaadomány gyűjtése					
Tevékenység, feladat	Intézkedés eredményessége	2018. évi célkitűzés	Időtáv	Felelős	Határidő
<i>Használt ruhák, cipők összegyűjtése</i>	<i>Eredményes</i>	<i>A jelzőrendszeri tagok által ruhaadomány gyűjtése</i>	<i>Folyamatos 2018.</i>	<i>Jelzőrendszeri tagok</i>	<i>Folyamatos 2018..</i>

CÉL: A ruhaadomány kiosztásának megszervezése, lebonyolítása a rászorult családok részére					
Tevékenység, feladat	Intézkedés eredményessége	2018. évi célkitűzés	Időtáv	Felelős	Határidő
<i>Adományosztás</i>	<i>Eredményes</i>	<i>Ruhaadomány kiosztásának megszervezése, lebonyolítása a rászorult családok részére</i>	<i>Időszakos 2018..</i>	<i>Jelzőrendszeri tagok, családsegítők</i>	<i>Folyamatos 2018..</i>

CÉL: Ünnepekörökhöz kötött játszóház megszervezése, lebonyolítása a településen élő 6-14 éves korú gyermekek részére					
Tevékenység, feladat	Intézkedés eredményessége	2018. évi célkitűzés	Időtáv	Felelős	Határidő
<i>Játszóház lebonyolítása</i>	<i>Részben eredményes</i>	<i>Ünnepekörökhöz kötött játszóház megszervezése, lebonyolítása a településen élő 6-14- éves korú gyermekek részére</i>	<i>Ünnepekörökhöz kötött 2018</i>	<i>Családsegítők</i>	<i>Ünnepek előtti hét</i>

CÉL: A tanköteles kort betöltött, de az általános iskola 8. osztályát be nem fejezett, ill. tovább tanulni nem szándékozó gyermekek motiválása a 8. osztály befejezésére, szakma megszerzésére					
Tevékenység, feladat	Intézkedés eredményessége	2018. évi célkitűzés	Időtáv	Felelős	Határidő
<i>Segítő beszélgetés gyermekkel, szülővel</i>	<i>Eredménytelen</i>	<i>Tanköteles kort betöltött gyermekek motiválása a 8. osztály, ill szakma megszerzésére</i>	<i>Folyamatos 2018.</i>	<i>Családsegítők, pedagógusok</i>	<i>Folyamatos 2018.</i>

CÉL: Felvilágosító előadások szervezése gyerekeknek és szüleiknek az egészséges életmód és táplálkozással kapcsolatban					
Tevékenység, feladat	Intézkedés eredményessége	2018. évi célkitűzés	Időtáv	Felelős	Határidő
<i>Előadások szervezése, lebonyolítása</i>	<i>Eredménytelen</i>	<i>Felvilágosító előadások szervezése gyerekeknek, szüleiknek az egészséges életmód és táplálkozással kapcsolatban</i>	<i>2018. év</i>	<i>Családsegítők</i>	<i>Folyamatos 2018.</i>

Felülvizsgálat készült: **Gáborján, 2018. március 29.**

Bazsó Ferencné
családsegítő